

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Folkethinget. № 66.

Anden Session.

25de Møde.

Mandagen den 11tee November.

(Fortfat).

Eschering. (forts.): Lader os nu, da vi gaae Friheden imøde, standse med denne Stræben efter denne Gensartethed, lader os husse paa, at Friheden er en Umulighed ligeoverfor denne Stræben (Ja!), og at det sikke Udtryk for Absolutismen er dette Rivelleringsystem (Hør!), og om vi ikke af andre Grunde skulle stemme for dette Forslag, saa skulle vi stemme for det, for engang at sætte en Dæmning for en saa falst Stræben som denne. Jeg har nu angivet de Grunde, hvorfor jeg har stillet dette Endringsforslag; dette falde eller det staae, saa staaer det alligevel — den Overbeviisning har jeg — som en Advarsel om, at den Tid er kommen, hvor en saadan unyttig Stræben efter Gensartethed burde høre op.

Vi komme nu til det 2det Endringsforslag, eller rettere sagt til det 3die, det subsidiaire, thi det under Nr 9 har for mig kun den underordnede Betydning, at det hænger sammen med det subsidiaire, der allerede i en af Bornholms Affendinge har fundet en Talsmand, saa at jeg næsten kunde indskrænke mig til hvad han har sagt derom. Den ærede Minister har været dette Endringsforslags bedste Forsvarer, han har sagt, at den Tanke er saa simpel, at man vel maa kunne troe, Regjeringen har havt den (Hør!), og han har tillige sagt, at Regjeringen kun har opgivet den, fordi den undte Bornholm saa vel, at den endog vilde give Bornholmerne Erstatning for det Brændeviin, de ikke brændte; i Forbindelse dermed har han udtalt Klagemaal over det flette Brændeviin der brændes paa Bornholm — jeg troer idetmindste, det var saa, jeg troer, han sagde, at der brændtes meget fvedent Brænd-

deviin der, det er i ethvert Tilfælde blevet sagt, tager jeg Feil af den, der har udtalt det, saa gjør det mig ondt, men jeg troer ikke, at jeg gjør nogen Vebreibelse idet jeg udtaler dette. Dersom man virkelig vil forbedre Brændeviinsvæsenet paa Bornholm, saa lad dem beholde deres egen Brændeviinsstat og bare det Tab, som de lide ved at kjøbe kjøbenhavns Brændeviin; vedblive de da at kjøbe kjøbenhavns Brændeviin, saa er det deres egen Skyld, saa er deres Brændeviins-Industri paa Bornholm ikke god nok, men i dette Tab ville de saa finde en Spore til at affasse det fvedne Brændeviin og til at brænde Brændeviin i Kar, der ikke fvide — vil man altsaa forbyde Brændeviinsvæsenet paa Bornholm, saa lad dem faae en Spore mere, og lad da Regjeringen følge sin første simple Tanke. Det er meget hyppigt, at man saaledes halvt paa Følelsens Gebeet kommer til at gjøre det som er bedre, end naar Reflectionen kommer til at blande sig deri; denne Omhyggelighed for Bornholmerne, ogsaa at ville erstatte dem den Skade, de lide ved ikke at faae Udførselsconsumtionen paa kjøbenhavns Brændeviin godtgjort, den er for stor, det er at gjøre Bornholm for meget til Kjæledagge; lad Bornholm være Bornholm, lad det beholde enten sin Brændeviinsfrihed eller sin Bränderifstat, og lad den udvikle sig i Bränderivæsenet til hvad den kan blive. Jeg troer, at naar man vel vil overveie disse Forhold — og naar jeg her har nævnt Bornholm, saa har jeg ogsaa omfattet Læsø, thi den staaer jo omtalt i det samme Forslag — saa vil man see, hvor simpel denne Forholdsregel er; man paalægger ikke Bornholm ny Stat, da man nemlig ved at overgive Communen Indtægten af den, frier denne for andre Afgifter eller sætter den istand til at foretage væsentlige Forbedringer indenfor denne Landsdeels egne Grændser,